

11. august 2016

UKA 2016/58

Inatsisartut suleriaasianni § 33 naapertorlugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut imaattoq matumuuna saqqummiuppara:

Aalajangiiffigisassatut siunnersuut, Naalakkersuisut misissuinissamut suliakkerneqarnissaat, saqqummiutissallugu innuttaasut aningaasaataannut qanoq sunniuteqartigissanersoq sularitittussat utaqqisarnerisa annikilliseriaqqinnissaanut suliniut. Misissuineq paasissutissiisaaq suut periarfissaanersut utaqqisut ikilisinnissaannut aammalu aningaasartuutissat suusanersut. Misissuineq siunnersuutinik imaqassaaq.

(Inatsisartunut ilaasortaq Justus Hansen, Demokraatit)

Tunngavilersuut

Innuttaasut sulisut, akileraartut inuiaqatigiillu napparsimasunut ikiuunnissaannut isumannaarinnittut. Tamannali aallaavigigaluarlugu eqqarsaatiginangitsuunnigilaq innuttaasut suliniartut kisiannili assersuutigalugu seeqquminnik ajutoorsimallutik angerlarsimaannartariaqartut suleqataanissaminullu periarfissaqarnatik. Amerlasuutigut sulileqqinnissamut piffissaq ingerlanera kigaatsumik pilertarpoq sularitinnissamut utaqqineq allatigullu peqqinnissaqarfimmut utaqqineq sivisuallaarujussuarnera pissutaalluni.

Isumat akkerliinneri arlalitsigut kinguneqartarput. Siullertigut suliffeqarfeqarpoq sulisussanik amigaatilik. Aappaatigut innuttaasoq sulisinnaalluartoq pisortanit pisartagalarluni inuuvoq, naak suliffini paarilluarusussinnaagaluarlugu. Pingajuattut, inuiaat akileraarnikkut aningaasat isertitassaagaluit annaasarpaat saniatigullu sulisinnaalluarualuartoq ikiorserneqarnissaa aningaasalersugarissallugu.

Tamanna inissisimaffik namminerisaminik ingerlasinnaangilaq nunarput nukinik tamarmik atorfissaqartikkai.

Naalakkersuisut ajornartorsiut tamanna eqqummaariffigigaat uani aningaasaqarnikkut ingerlatsineq pillugu nalunaarut 2015:

2009-miilli sularitinnissamut utaqqisuniittut ikilisarneqartorujussuusimapput, taamatullu aamma tamatumunnga immikkut aningaasanik immikkoortitsisoqarsimalluni. Sivisuumik utaqqinerit anniaammik ajornerulersitsissapput, nappaat katsorsartariaanerulissalluni ajorneruppalluunniit katsorsarneqarsinnaajunnaarsinnaalluni. Nappaatit ilaatigut napparsimasunut ajoqqusiisinnaakajuttarput. Tamatuma kinguneraa napparsimasup utaqqinerup nalaani sulisinnaanginnera ilinniagaqarsinnaangineraluunniit. Taamaalilluni utaqqisuniittunik ikilisaanissamut aningaasaliinikkut napparsimasut pineqartut inuunerat pitsannorsarneqaannarani aammali napparsimasut suliffiit ilinniagaqartulluunniit amerlanerulernerisigut Nunatta Karsianut sipaaruteqartoqassaaq. Innuttaasup utaqqisuniilernerata kinguninngua sularinnittoqarpat tamatuma kingunerissavaa napparsimasup nappaataa ajorseriannginnissaa napparsimasullu pilertornerusumik suliffimminut utersinnaanissaa.

Ukiut ingerlanerini tapiissutinik tunisisoqartarput utaqqisut ikilinissaat siunertaralugu. Ukiuni 2012-2015 ukiumut tapiissutit 12 mio. koruunit annertussuseqarsimapput. 2016-miit tapiissutit

ataavartussat 9 mio. koruuninik annertussusilerneqarsimapput, DIH-ip pilaasarfianut. Tapiissutit utaqqisut ikilisinnissaannut siunertaqarput.

Taamaasilluni utaqqisut ikilisinnissaannut tapiissutit 25%-mik ikileriarsimapput. Uku tunngavilersuutaalluarsinnaapput: ukuni makkunani pisariaqavissumik naliginnaasumiik pingaarnersuineq atuuppoq. Kisiannili sipaarniarnerit inuiaat aningaasaqarneranut kingunerluutaaginnaratarsinnaapput.

Apeqqutaaginnassaarli nalunnginneripput inuiaat aningaasaqarnerannut qanoq kinguneqartigissanersoq suliaritinnissaminnut utaqqisut aallaavigalugit. Qanoq annertutigisumik aningaasaliinikkut utaqqineq annikillisarnissaanut suliniuteqartoqarsinnaava, aammalu suliariteriaatsit allat atorlugit utaqqisut annikillisinnerisigut inuiaat aningaasaataannut iluanaarutaasinnaasunik peqarnerluni?

Tamanna eqqartortillugu aamma pisariaqassaaq periarfissat ssut atuunnersut utaqqisut annikillisarnissaannut aammalu aningaasartuutit qanoq annertutiginnissaannut. Aaqqiissutaasinnaanerluni qallunaat napparsimaveqarfianiit (ilallugit) eqimattanik pilaasussanik angalatitsisoqartalerpat? Tamannalu aamma apeqquusiissaaq ilumut napparsimaveqarfitsinni siniffiit inissarlu naammassanersut. Aaqqiissutaasinnaanerlunittaaq nunatta avataanut namminersorlutik napparsimaveqarfiitilinnut innersuuttalernissaat, pisortanit aningaasalerlugit? Suna periarfissaava – sunalu akilersinnaanerua?

Aningaasatigut allaffissornikkullu pisortanut kingunissaat

Misissuinermut aningaasartuutissat naatsorsuutigineqassapput. Naatsorsuutaanngilarli aningaasartuutit akademiskit nalingattut ukiumoortumik akeqassasoq. Avataaniit ikiorserneqarani aningaasat 500.000 – 1.000.000 kr. missaaniissangatinneqarput. Aningaasat tamatumani peqqinnissaqarfiup naalakkersuisoqarfiata aningaasaataannit nanineqassapput.

Aningaasatigut allaffissornikkullu namminersorlutik inuussutissarsiortunut kingunissaat

Misissuinermut atatillugu soqanngilaq.

Aningaasatigut allaffissornikkullu innuttaasunut kingunissaat

Misissuinermut atatillugu soqanngilaq

Taamatut oqarlunga Naalakkersuisunit akissuteqaat aammalu partiinit allanit oqaaseqaatissat qilanaaraakka.

ILANNGUSSAQ

Immikkoortunut suliaritittussat utaqqisut allattorsimaffii

(sularitittussat utaqqisut = suliaritittussat ullulerlugit suliarineqarnissaminut misissorneqarnissaminulluunniit innersuunneqarsimasut)

	Sept. 2011	Sept. 2012	Sept. 2013	April 2014	Jan. 2015
Seeqqunik siffissanillu pilattaanerit	309	156	227	247	288
Saanermik pilattaanerit	169	58	125	119	93
Timip ipiutaasartaanik pilattaanerit	393	388	366	337	373
Pinnersaalluni pilattaanerit	21	11	22	16	22
Arnat nappaataannik katsorsaanerit	120	137	172	138	176
Isitigut ajoqutit	565	457	272	440	360
Siutikkut, qingakkut qungatsikkullu ajoqutit	404	259	272	278	276
Katillugit	1.981	1.466	1.456	1.575	1.588

Najoqqutaq: Aningaasaqarnikkut ingerlatsineq pillugu nalunaarut 2015

Agguaqatigiissillugit sapaatip akunneranut utaqqinerit

	2009	2010	2011	2012	April 2013	Jan. 2014
Seeqqunik siffissanillu pilattaanerit	90	146	131	128	88	71
Saanermik pilattaanerit	65	68	72	99	50	52
Timip ipiutaasartaanik pilattaanerit	43	50	50	47	38	43
Pinnersaalluni pilattaanerit	67	91	81	74	44	32
Arnat nappaataannik katsorsaanerit	25	29	24	21	19	18
Isitigut ajoqutit	62	64	68	80	87	66
Siutikkut, qingakut qungatsikkullu ajoqutit	116	119	92	72	54	55

Najoqutaq: § 37-akissuteqaat nr. 2015/146